

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Pavla Molka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **J. N.**, zast. Mgr. Jaroslavem Topolem, advokátem se sídlem Na Zlatnici 301/2, Praha 4, proti žalovanému: **Generální ředitelství cel**, se sídlem Budějovická 1387/7, Praha 4, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 7. 2015, č. j. 38176-2/2015-900000-304.4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočky v Olomouci ze dne 12. 7. 2018, č. j. 60 A 14/2016 - 12,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Celního úřadu pro Olomoucký kraj (dále jen „celní úřad“) ze dne 10. 4. 2015, č. j. 12536-9/2015-580000-12, byl stěžovatel uznán vinným ze spáchání přestupků podle § 42a odst. 2 písm. a) a odst. 2 písm. e) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění účinném ke dni 4. 2. 2015, kdy ke spáchání přestupků došlo, za což mu celní úřad uložil pokutu ve výši 4 000 Kč.

[2] Generální ředitelství cel (dále jen „žalovaný“) zamítlo rozhodnutím ze dne 27. 7. 2015, č. j. 38176-2/2015-900000-304.4, žalobcovo odvolání jako opožděné.

[3] Žalobce podal žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“), který ji výše označeným usnesením ze dne 12. 7. 2018 odmítl z důvodu opožděnosti. Krajský soud se zabýval otázkou plné moci udělené žalobcem M. V., v jejímž textu stojí, že byla udělena mimo doručování písemností. Dospěl však k závěru, že toto ujednání nelze aplikovat, neboť bylo vyvráceno samotným jednáním zmocněnkyně, která již v samotném podání, k němuž přiložila plnou moc, požádala celní úřad v rozporu se zněním plné moci o doručování v rámci celého řízení na jí zvolenou elektronickou adresu. Správní orgány proto nepochybily, pokud doručovaly své písemnosti na zmocněnkyní uvedenou adresu, a poté, co nebylo potvrzeno doručení napadeného

rozhodnutí na tuto adresu, přistoupily k doručení zmocněnkyni prostřednictvím pošty. Ačkoliv tak učinily, neboť se domnívaly, že ujednání v plné moci je neplatné, nikoliv z důvodu, že by v pochybnostech pokládaly plnou moc za neomezenou, nelze jednání žalobce ani jeho zmocněnkyně poskytnout ochranu. Cílem takového jednání bylo vyvolání procesního zmatku a lze ho hodnotit jako účelové. Žalobce se navíc sám o řízení ani doručování ve své věci do doby uplynutí prekluzivní lhůty k projednání přestupku nezajímal, ačkoliv se již dříve domníval, že mu ze strany správních orgánů nebylo řádně doručováno. Jelikož tedy rozhodnutí žalovaného nabylo právní moci fikcí při doručení žalobcově zmocněnkyni dne 12. 8. 2015, dvouměsíční lhůta k podání žaloby uplynula dnem 12. 10. 2015, přičemž žaloba byla doručena až více než půl roku poté, dne 13. 6. 2016, tudíž opožděně.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl usnesení krajského soudu kasační stížností z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[5] Namítl, že není pravdou, že by jeho zmocněnkyně požádala správní orgán o doručování písemností na elektronickou adresu „v rozporu s rozsahem zmocnění“, neboť zmocněnkyně byla oprávněna činit podání, a takovým podáním je i stanovení elektronické doručovací adresy samotného účastníka řízení. To nic nemění na tom, že když doručení na e-mail nebylo úspěšné, byl správní orgán povinen doručovat písemnosti poštou přímo stěžovateli. Argument o „obstrukci“ či „zneužití práva“ je v daném případě zcela nemístný, nelogický a nepřípadný. Stěžovatel postupoval tak, aby byla zajištěna jeho obhajoba a zároveň aby správní orgán neměl problém s doručováním písemností, neboť jeho zmocněnkyně se střídavě pohybovala ve dvou městech a doručování písemností poštou přímo jí by bylo komplikované.

[6] Závěrem nesouhlasil ani s názorem krajského soudu, že se měl o řízení ve své věci více zajímat. Upomínat se s vydáním rozhodnutí by bylo proti jeho zájmům, neboť je vždy přirozeně ve prospěch obviněného, pokud uplyne prekluzivní lhůta. Navíc připomněl, že žalovaný vyjádřil jasný názor, že doručoval jeho zmocněnkyni proto, že měl za to, že dané ujednání plné moci, které vylučuje zmocněnce z doručování, je neplatné. Úkolem krajského soudu bylo tedy posoudit, zda tento názor obstojí, nikoliv za žalovaného domýšlet nové důvody, kterými by zpětně odůvodnil či legitimizoval jeho postupy.

[7] Z výše uvedených důvodů navrhl zrušení napadeného usnesení a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti zdůraznil, že se ztotožňuje s hodnocením krajského soudu, neboť se on i celní úřad snažily o účinné doručení. Elektronická adresa, kterou uvedla zmocněnkyně stěžovatele v podání jako adresu pro doručování, evidentně nepatřila přímo stěžovateli, jak se nyní snaží naznačit v kasační stížnosti, ale přímo jí, tudíž její přání o doručování bylo v rozporu s jí předkládanou plnou mocí. Krajský soud tak správně posoudil otázku doručování a následně i včasnosti podané žaloby, neboť zmocněnec má obecně účastníku řízení pomáhat, přičemž cílem jednání stěžovatele i jeho zmocněnkyně bylo naopak vytvoření této nepřehledné situace a ztížení a prodloužení celého správního řízení.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[10] Podle § 33 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), si účastník může zvolit zmocněnce. Zmocnění k zastoupení se prokazuje písemnou plnou mocí. Plnou moc lze udělit i ústně do protokolu. V téže věci může mít účastník současně pouze jednoho zmocněnce. Podle odst. 2 téhož ustanovení může být zmocnění uděleno a) k určitému úkonu, skupině úkonů nebo pro určitou část řízení, b) pro celé řízení, c) pro neurčitý počet řízení s určitým předmětem, která budou zahájena v určené době, nebo bez omezení v budoucnu, nebo d) v jiném rozsahu na základě zvláštního zákona.

[11] Podle § 34 odst. 1 správního řádu zástupce podle § 32 a § 33 v řízení vystupuje jménem zastoupeného. Z úkonů zástupce vznikají práva a povinnosti přímo zastoupenému. Podle odst. 2 téhož ustanovení s výjimkou případů, kdy má zastoupený něco v řízení osobně vykonat, doručují se písemnosti pouze zástupci. Doručení zastoupenému nemá účinky pro běh lhůt, nestanoví-li zákon jinak. Podle odst. 3 téhož ustanovení platí v pochybnostech o rozsahu zastoupení, že zástupce je oprávněn vystupovat jménem zastoupeného v celém řízení.

[12] Úkolem krajského soudu v projednávané věci bylo pouze ověřit, zda došlo ke včasnému podání žaloby, přičemž takovou úvahu krajský soud provedl a dospěl k závěru, že žaloba byla podána opožděně. K tomu, aby dospěl soud k takovému závěru, musel zjistit, zda došlo ke správnému doručení žalobou napadeného rozhodnutí. Za tím účelem předestřel v nyní napadeném usnesení své závěry týkající se konkurence plné moci a výslovného přání zmocněnkyně. Z důvodu opožděnosti žaloby tak nemohl vůbec přistoupit k meritornímu posouzení věci, což je také důvod, proč nelze souhlasit se stěžejní kasační námitkou, že krajský soud dospěl k jinému právnímu závěru než správní orgány, a přesto napadené rozhodnutí žalovaného nezrušil. Rozdílný právní náhled na doručování ze strany správních orgánů mohl být předmětem posouzení krajského soudu pouze do té míry, do jaké se týkal otázky, zda bylo žalobou napadené rozhodnutí doručeno správné osobě na správnou adresu, tak aby se od něj mohl odvíjet běh lhůty pro podání žaloby. Podstatné tedy je, že krajský soud shledal, že došlo ke správnému doručení žalobou napadeného rozhodnutí a žaloba byla podána opožděně.

[13] Se závěrem o opožděnosti žaloby se ztotožňuje i Nejvyšší správní soud. Jak správně uvedl krajský soud, ze správního spisu vyplývá, že již v podání ze dne 18. 3. 2015, ke kterému zmocněnkyně M. V. celnímu úřadu přiložila plnou moc k zastupování stěžovatele, požádala celní úřad o doručování veškerých písemností v rámci celého řízení na svou elektronickou adresu (X). V přiložené plné moci je však uvedeno, že je udělena ke

všem úkonům mimo doručování. S ohledem na tento rozpor tak bylo třeba postupovat podle § 34 odst. 3 správního řádu a pokládat v pochybnostech stěžovatelovu zmocněnkyni za oprávněnou k vystupování za stěžovatele v rámci celého řízení. Ze znění udané elektronické adresy je přitom zřejmé, že se jedná o adresu zmocněnkyně, složenou z jejího jména a příjmení. Jelikož se nezdařilo zmocněnkyni doručit rozhodnutí žalovaného na její e-mailovou adresu, přistoupil žalovaný správně k doručení na adresu jejího trvalého pobytu.

[14] Nejvyšší správní soud se zároveň plně ztotožňuje s krajským soudem, že se ze strany stěžovatele i jeho zmocněnkyně jedná o obstrukční jednání. Při posuzování rozsahu zastoupení soud zkoumá, jakým úmyslem byli zmocnitel a zmocněnec vedeni při sepisování plné moci (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2008, č. j. 8 Azs 16/2007 - 158, publ. pod č. 1811/2009 Sb. NSS). Obdobnou procesní situací se Nejvyšší správní soud zabýval již v minulosti (viz např. rozsudky ze dne 31. 7. 2015, č. j. 8 As 180/2014 - 45, či ze dne 17. 10. 2014, č. j. 4 As 171/2014 - 26). Procesní taktika, jakou stěžovatel zvolil, je tedy soudu již dostatečně známa. Jedná se vždy o stejný postup, kdy je účastník správního řízení zastoupen na základě plné moci udělené třetí osobě, která požádá o doručování na elektronickou adresu a následně nepotvrdí převzetí takto doručované písemnosti dle § 19 odst. 9 správního řádu, písemnost se proto doručuje na adresu trvalého pobytu tohoto zmocněnce, kde je písemnost doručena fikcí s následným vhozením do domovní schránky a posléze (s odstupem delší doby) účastník správního řízení (obviněný z přestupku) v žalobě zpochybňuje správnost doručování zmocněnci, někdy též samotnou existenci zmocnění. Je také pravidlem, že v řízení o žalobě před správními soudy zastupuje žalobce vždy stejný advokát (Mgr. Jaroslav Topol). Jedná se tedy zjevně o promyšlenou procesní taktiku, která má za cíl protahovat správní řízení a dosáhnout prekluze odpovědnosti za přestupek.

[15] Stěžovatel závěrem své kasační stížnosti uvedl, že nebylo jeho povinností zajímat se o správní řízení ve své věci, přičemž tato pasivita je mu teď chybně přičítána k tíži. Ani tomuto argumentu však soud nemohl přisvědčit. Ačkoliv sice obecně zastoupený účastník řízení nemá povinnost se o řízení, ve kterém je zastoupen, aktivně zajímat, je třeba zdůraznit, že pokud tak nečiní, musí počítat se všemi následky, které pro něj v řízení vyplynou z jednání jím zvoleného zmocněnce. Stěžovatel měl navíc zkušenost s doručováním zmocněnkyni již u celního úřadu, tudíž nelze dospět k závěru, že nemohl předvídat budoucí postup správních orgánů v otázce doručování. S ohledem na výše uvedená rozhodnutí, která jednoznačně poukazují na obstrukční jednání v obdobných věcech, do něhož je zapojená i zmocněnkyně M. V., a rovněž s ohledem na skutečnost, že stěžovatel již měl zkušenost s doručováním své zmocněnkyni, nelze než pochybovat o úmyslech celého jeho jednání a dospět k závěru, že ani tato poslední kasační námitka není důvodná. Jestliže stěžovatel chtěl, aby správní orgány doručovaly písemnosti přímo jemu, měl o tom vyrozumět minimálně žalovaného, a to poté, kdy již bylo po doručování rozhodnutí celního úřadu zřejmé, že celní úřad komunikoval pouze s jeho zmocněnkyní. Jeho nečinnost v tomto směru tak jde k jeho tíži.

IV. Závěr a náklady řízení

[16] Z výše uvedených důvodů soud v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. podanou kasační stížnost zamítl. O věci rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[17] Stěžovatel, který neměl v řízení úspěch, nemá ze zákona právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.).

[18] Žalovaný měl ve věci plný úspěch, proto by mu soud dle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., mohl přiznat náhradu nákladů řízení proti stěžovateli, avšak jemu žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, a proto mu je soud nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. října 2018

JUDr. Radan Malík
předseda senátu